

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 29. avgust 2012

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Obča zgodovina****Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ D ♦ E ♦ A ♦ F ♦ C ♦ B 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Med zmagovalkami sta največ sredstev za vojskovanje porabili ZDA in Sovjetska zveza (sledi Velika Britanija), med poraženkami pa Nemčija in Italija (sledi Japonska).	
2.2	1	♦ Ameriško gospodarstvo med vojno ni bilo prizadeto, ker so bile ZDA oddaljene od bojišč, Sovjetska zveza pa je bila med najbolj uničenimi državami v vojni.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ Nürnberg	
3.2	1	♦ Ker je bilo to tradicionalno središče velikih nacističnih zborovanj.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ preprečiti, da bi Nemčija še lahko ogrožala svetovni mir ♦ preprečiti, da bi Nemčija še kdaj začela vojno ♦ da bi uničili nemški militarizem in poskrbeli za prehod Nemčije v demokratično družbo 	
4.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ demilitarizacija Nemčije ♦ denacifikacija Nemčije ali ustrezen opis ♦ razdelitev na štiri okupacijske cone ♦ določili so nove meje Nemčije na vzhodu ♦ določili so višino reparacij, ki jih mora plačati Nemčija ♦ ustanovitev sodišča za sojenje vojnim zločincem 	
4.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Nemčija je bila razdeljena na Vzhodno in Zahodno Nemčijo ♦ razvili sta se dve ločeni državi ZRN in NDR ♦ razdelitev na štiri okupacijske cone 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ varovanje svetovnega miru ♦ reševanje sporov z mirnimi sredstvi ♦ razvijanje prijateljskih odnosov ♦ krepitev mednarodnega sodelovanja ♦ spodbujanje spoštovanja človekovih pravic ♦ postati središče usklajevanja med narodi 	
5.2	1	♦ (generalna) skupščina ♦ varnostni svet	Za obe navedbi 1 točka.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	DEKOLONIZACIJA ♦ osamosvajanje nekdanjih kolonij	
	1	HLADNA VOJNA ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ obdobje »ne vojne, ne miru« po 2. svetovni vojni ♦ stalna politična in občasno lokalna vojaška napetost v obdobju izrazite bipolarnosti 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	♦ Sovjetska zveza	
7.2	1	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Finska ♦ Nemčija ♦ Poljska ♦ Češkoslovaška ♦ Romunija ♦ Estonija ♦ Litva ♦ Latvija 	
7.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ločnico med komunističnim in kapitalističnim svetom v srednji Evropi ♦ mejo med vzhodnim in zahodnim političnim blokom ♦ obrambni sistem, ki so ga na svojih zahodnih mejah postavile države vzhodnega bloka ♦ med V in Z vojaškim blokom 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8.1	1	♦ Marshallov načrt (plan, Marshallplan)	
8.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ tiste, ki so zanjo zaprosile in se vključile v svobodne mednarodne gospodarske tokove ♦ države zahodnega bloka ♦ naštetih dve državi: Avstrija, Belgija, Luksemburg, Danska, ZR Nemčija, Francija, Grčija, Islandija, Irska, Italija, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Švedska, Švica, Turčija, Velika Britanija 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V ♦ N ♦ N ♦ V ♦ V ♦ N 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ posnemanje sovjetskega sistema ♦ komunistični prevzem oblasti oz. vladavina Komunistične partije, sprejetje ustave po zgledu sovjetske ustave ♦ obračun z opozicijo ♦ sodni procesi proti drugače mislečim ♦ petletni plan oz. petletno načrtno gospodarstvo oz. gospodarske petletke ♦ kolektivizacija v kmetijstvu ♦ policijska država oz. velika moč tajne policije 	
10.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V državah zahodnega bloka so v parlamentu sedeli predstavniki različnih strank, izvoljenih na svobodnih volitvah, v vzhodnem bloku pa so bili v parlamentu predstavniki ene stranke. 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ o madžarski vstaji ♦ o vdoru sovjetske armade (na Madžarsko) 	
11.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Madžari so se uprli (sovjetskim vojakom, a sovjetska armada je vstajo v nekaj dneh zatrla). 	
11.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Češkoslovaška ♦ Poljska ♦ NDR 	
11.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zahodne države niso posredovale v korist upornikov (ker so spoštovale obstoječo blokovsko delitev in so se bale morebitnega novega vojaškega spopada). 	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	ena od: ♦ korejski polotok ♦ Koreja	
	1	ena od: ♦ do vojne je prišlo, ker je bil polotok (korejski narod) razdeljen na dve državi ♦ ker se Koreja ni združila, kakor je bilo sprva predvideno ♦ zaradi napada Severne Koreje na Južno Korejo	Upoštevamo vsako strokovno sprejemljivo rešitev.
12.2	1	ena od: ♦ v vojni si ni nobena stran izbojevala končne zmage ♦ Koreja je še naprej ostala razdeljena na severni (komunistični) in južni (kapitalistični) del ♦ 38. vzporednik je še naprej ločeval Severno in Južno Korejo	Upoštevamo vsako strokovno sprejemljivo rešitev.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ Izrael na eni strani in arabske države (Egipt, Sirija, Jordanija) na drugi strani	Zadostuje navedba vsaj dveh arabskih držav.
	1	ena od: ♦ delitev Palestine na judovski in arabski del ♦ ustanovitev države Izrael	
	1	dve od: ♦ zaradi velikih zalog nafte na tem območju ♦ zaradi pomorskega prometa skozi Sueški prekop ♦ zaradi močnega vpliva Judov v nekaterih državah ♦ zaradi begunskega vprašanja ♦ zaradi nerešenega palestinskega vprašanja	
	2	štiri od: ♦ palestinsko begunsko vprašanje ♦ ponavljajoči se palestinski upori – intifade ♦ problem priznanja palestinske države ♦ pojav terorističnih skupin ♦ naraščanje cene nafte ob konfliktih ♦ naftni embargo arabskih držav za podpornice Izraela ♦ povečanje Izraela ♦ izraelska zasedba delov arabskih držav ♦ številne žrtve ♦ gradnja zidu med državami	Za štiri rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ neokolonializem	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ krajša pričakovana življenjska doba ♦ večja smrtnost otrok ♦ visoka rodnost, ki presega gospodarsko rast ♦ slabši življenjski okoliš 	
15.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ nizka stopnja pismenosti pri nerazvitih ♦ nizka izobrazbena sestava ♦ visoka rodnost, ki presega gospodarsko rast ♦ nerazvita infrastruktura ♦ pomanjkanje naložbenega kapitala 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	♦ Severna Amerika, Evropa (Avstralija) so bogate, Afrika in Azija najrevnejše.	
16.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ zaradi cenene delovne sile ♦ zaradi cenejših surovin v tistem okolju ♦ zaradi manj zahtevnih okoljskih predpisov ♦ ker tja predstavljajo obrate s slabšo tehnologijo, ki v razvitem svetu ni več konkurenčna 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ dogovor (kartela OPEC) za dvig cene nafte ♦ pritisk arabskih držav članic OPEC na države, ki podpirajo Izrael ♦ odgovor arabskih držav proizvajalk nafte na jom-kipursko vojno in izraelsko zasedbo dela ozemelj ♦ zaradi vojne na Bližnjem vzhodu 	Upoštevamo vsako strokovno sprejemljivo rešitev.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ C	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ Nemčija in Francija	
19.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Evropa si mora v bipolarnem svetu izbojevati svoj prostor ♦ poziv k ustanavljanju Združenih držav Evrope ♦ poziv k povezovanju evropskih držav 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2 ♦ 1 ♦ 2 ♦ 3 ♦ 1 ♦ 3 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Bruselj	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ z zniževanjem sredstev za oboroževanje ♦ z razoroževanjem ♦ z zmanjšanjem vojaškega proračuna 	
22.2	1	♦ Perestrojka (glasnost)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ padec (podiranje, rušenje) berlinskega zidu ♦ (z 9. na 10. november) 1989 	
23.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ združitve dveh nemških držav ♦ združitve Nemcev v eni državi 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	♦ V komunističnem režimu so mediji lepševali stvarno podobo, po novem pa naj bi jim povedali tudi slabe novice, dopuščali različne novice.	
24.2	1	♦ Preusmeritev gospodarstva iz pretežno težke industrije (jekla) v proizvodnjo proizvodov za široko porabo, po proizvodih katere je večje povpraševanje. ♦ Iz državnoplanskega načrtovanja v tržno gospodarstvo.	
24.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Sovjetska zveza ♦ Jugoslavija 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 1991 ♦ 1968 ♦ 1961 ♦ 1945 ♦ 1949 ♦ 1975 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 60

IZPITNA POLA 2**Narodna zgodovina****Antična kulturna dediščina na tleh današnje Slovenije**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	3	šest od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Karni ♦ Tavriski ♦ Latobiki ♦ Noričani ♦ Kolpijani ♦ Serreti ♦ Serapilli ♦ Jasi ♦ Histri 	Za šest pravilno navedenih plemen 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Noriki	
2.2	1	♦ Norik je imel poseben položaj do Rima zaradi zelo cenjenega noriškega železa.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slovensko ozemlje je bilo pomembno za gospodarske povezave ♦ pomembni so bili trgovski stiki ♦ pomemben je vojaškostrateški položaj (obramba pred vpadi s severa). 	Za vsak pravilno naveden razlog 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ kolonija Akvileja (Oglej)	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	2	♦ Regio X (Venetia et Histria) ♦ Norik ♦ Panonia	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.
5.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Provinca je ozemeljska upravna enota. ♦ Na province so Rimljani razdelili osvojena ozemlja. 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ I ♦ U ♦ I ♦ U ♦ U ♦ I 	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ Trgovina se je razvila na temelju starejše jantarske poti.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ Mesta v provincah so se pogosto razvila iz legijskih (vojaških) taborov.	
	1	♦ Sredi mesta je bil forum – središče mestnega javnega življenja z baziliko ter svetiščem.	
	1	♦ Zaokroževali so ga še trgovski lokali, obrtne delavnice in gostilne. Severno in južno od foruma so bile stanovanjske četrti – inzule.	
	1	♦ Nekatera mesta so imela status kolonije, nekatera pa status municipija.	Za obe pravilni navedbi statuta 1 točka.
	1	♦ Municipij je bil samostojno mesto z lokalnimi navadami in samostojno upravo. Svobodni prebivalci so lahko pridobili državljanjske pravice. Kolonija je imela status latinskih mest, prebivalci so imeli državljanjske pravice.	Za pravilno pojasnjeno razliko v statusu 1 točka.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	♦ Poetovio (Ptuj)	
9.2	1	♦ status kolonije	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	♦ Romanizacija je proces, pri katerem so staroselci prevzeli kulturo, navade, (latinski) jezik, način življenja itd. od Rimljanov.	
10.2	1	Nosilci romanizacije so bili tri od: ♦ trgovci ♦ vojaki ♦ veterani ♦ obrtniki ♦ uradniki	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ Cesar Karakala je razširil državljanstvo na vse svobodne prebivalce, rojene v rimskem cesarstvu (peregrinom)	
	1	♦ Svobodno prebivalstvo je izenačil na podlagi premoženjskih pravic, volitev in dostopnosti do uradniških in vojaških služb.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ B ♦ D ♦ A ♦ C	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	♦ Ceste so bile sprva namenjene hitrim premikom vojaških čet, kasneje pa za vojaške Transporte, pošto, trgovske in tovarne prevoze.	Za dve navedbi pomena cest 1 točka.
13.2	1	♦ Miljniki so bili kamniti stebri (visoki med 1,5 in 2,5 m), označevali so razdalje med mesti.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ A	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ Rimljani so uvedli plužno poljedelstvo in (dvoletni) kolobar.	
15.2	1	Obdelovalne površine so povečevali z dve od: ♦ izsuševanjem močvirij ♦ reguliranjem rek ♦ krčenjem gozdov	
15.3	1	dve od: ♦ vinogradništvo ♦ oljarstvo ♦ sadjarstvo ♦ vrtnarstvo	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ slika 4: lončarstvo	
	1	♦ slika 5: kamnoseštvo	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ Mitraizem je monoteistična religija (Bog Mitra), ki je nastala v Perziji.	
17.2	1	♦ mitreji	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	♦ Bitka je potekala pri Frigidu (Vrhopolje pri Vipavi).	
18.2	1	♦ Spopadla sta se krščanski cesar Teodozij in cesar, zvest rimskim kultom, Evgenij.	
18.3	2	dve od: ♦ s to bitko je bilo dokončno premagano poganstvo v rimskem imperiju ♦ uveljavi se krščanstvo ♦ za kratek čas je bila rimska država še enkrat združena pod enim cesarjem.	Za vsako navedbo 1 točka.
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ Viktorin (Ptujski)	
19.2	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	VILLA RUSTICA ♦ Središče podeželskega posestva, ki je v poznoantičnem času postajal edino gospodarsko, sčasoma pa tudi kulturno in delno celo upravno središče življenja na podeželju.	
	1	KOLONAT ♦ Zemljiško zakupniško razmerje, nastalo z delitvijo latifundij na manjša zemljišča, ki so jih obdelovali svobodni kmetje – koloni ali zakupniki.	
	1	LATIFUNDIJA ♦ Veleposest oz. velike zemljiške posesti v rimski državi.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	slika 7: ♦ kip Emonca ♦ Ljubljana slika 8: ♦ Rimska nekropola ♦ Šempeter (v Savinjski dolini)	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	ena od: ♦ cerkev ♦ krstilnica	
22.2	1	♦ Prebivalstvo se je zateklo na višja območja zaradi varnosti pred vdori preseljujočih se ljudstev.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23.1	1	Obsegalo je še dve od: ♦ stanovanjske hiše ♦ obrambni stolp ♦ sedež škofa	
23.2	1	ena od: ♦ Ajdna (nad Žirovnico) ♦ Ajdovski gradec (pri Sevnici) ♦ Rifnik (pri Šentjurju) ♦ Tonovcov grad (pri Kobaridu)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	3	<ul style="list-style-type: none">♦ 1. stoletje♦ 212♦ 394♦ 313♦ 181 pr. Kr.♦ 476	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	♦ A	
	1	♦ C	
	1	♦ D	
Skupaj	3		

Skupno število točk IP 2: 60